

Plukovník Ing. Josef Němec, CSc.
Plukovník Ing. Vladimír Karaffa, CSc.

Příprava a vedení obranné operace

Koncem roku 1994 byl dán do užívání návrh operačního předpisu „*Příprava a vedení obranné operace*“. Je určen pro přípravu příslušníků Generálního štábu AČR, velitelů a štábů svazů a příslušníků vojenských škol. Řeší hlavní zásady přípravy a použití AČR v obranné operaci.

Před zpracováním předpisu byl v době zahájení prací na jeho návrhu postaven úkol vytvořit normu řešící zásady operační činnosti armádních sborů, sborů vzdušných sil a velitelství logistiky. Náročnost tohoto úkolu spočívala ve známé skutečnosti, že předpis byl vytvářen bez potřebné terminologie a ucelené teorie operačního umění, potřebných legislativních normativů vymezujících rámec činnosti ozbrojených sil a jejich zabezpečení za branné pohotovosti státu a zejména, bez přijatých zásad vojenské strategie. Může se zdát nelogické začít řešit tento problém zpracováním předpisu pro obrannou operaci, jak se říká „ze středu“. Je však nutné si uvědomit, že probíhající transformace AČR musí být založena na propracovaných principech bojového a operačního použití jednotlivých druhů vojsk, služeb a samostatných složek. Lapidárně to lze vyjádřit i jinak: něčím se začít musí...

* * *

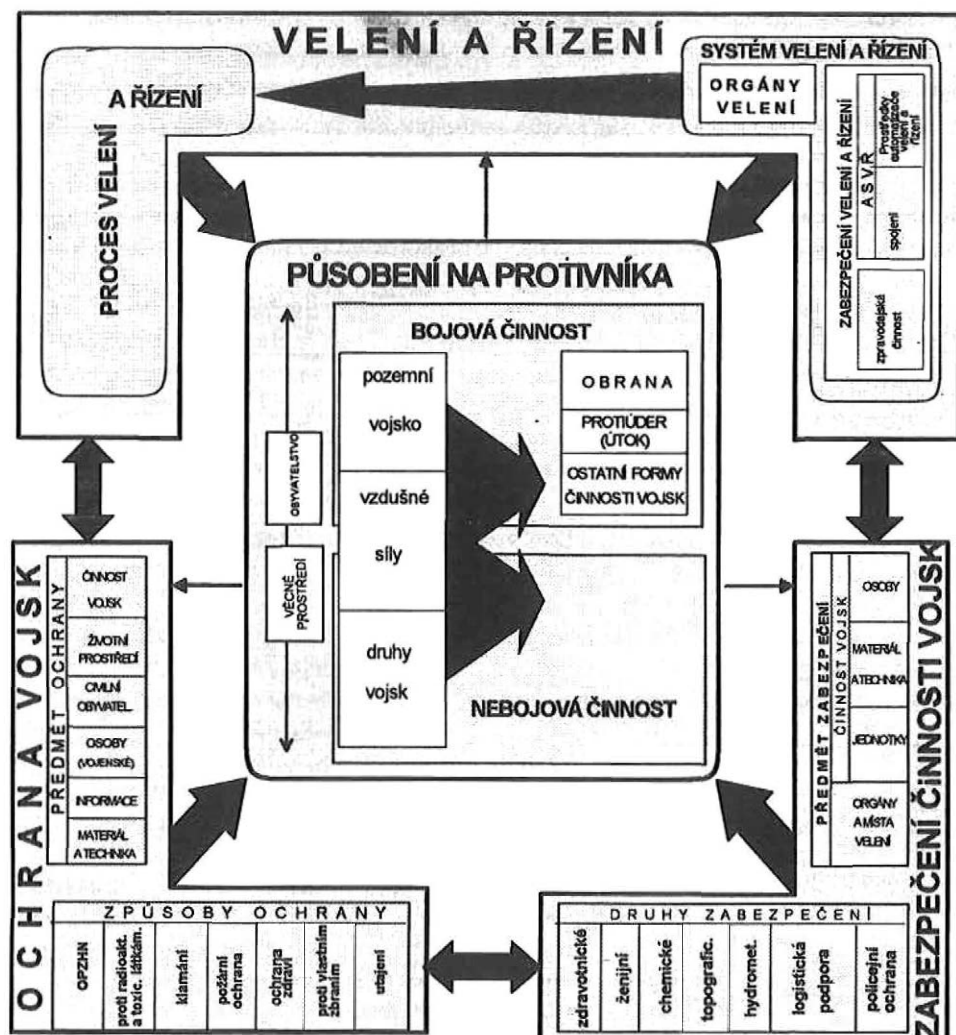
Po přečtení návrhu předpisu je každému zainteresovanému zřejmé, že v něm není rozpracována řada oblastí a činností, které AČR za určitých podmínek může plnit nebo jsou řešeny pouze rámcově. Důvod je zřejmý - ne pro všechno uzrála doba. Týká se to například podrobnějšího propracování zásad činnosti vojsk územní obrany a celé teritoriální problematiky, otázek manévrové a poziční obrany, překrytí státní hranice, protiúderu a další. Nejvíce je zřejmá skutečnost, že návrh předpisu řeší téměř výlučně standardní variantu použití AČR - bojovou činnost v podmínkách válečného stavu ČR. Chybí teorie a zejména praktické poznatky z operací, pro které se užívá pojem *operace jiné než válečné*. Je však nutno konstatovat, že od začátku bylo snahou stanovit takové obecné zásady činnosti velitelů, štábů a vojsk, které jsou aplikovatelné na co nejširší spektrum operací - nejen na obrannou operaci.

Úkolem zpracovatelského týmu je pokračovat v upřesňování a dalším dopracovávání předpisu tak, aby byl k 1. 1. 1996 v definitivní verzi zaveden do praxe velitelů, štábů a vojenských škol. Předpokladem je ověření jeho návrhu do poloviny roku 1995 při zaměstnání generálního štábu, velitelů a štábů svazů a příslušníků vojenských škol i vypracování dalších výchozích a návazných dokumentů.

Cílem tohoto článku není komentovat jednotlivé části návrhu předpisu. Považujeme však za nutné naznačit některá východiska a důvody, které vedly jeho zpracovatele k nejdůležitějším závěrům, jež jsou v předpisu rozpracovány. Věříme, že to pomůže k jejich lepší-

mu pochopení a zároveň přispěje k zahájení kvalifikované diskuse (i na stránkách našeho časopisu), která je nezbytným předpokladem pro dopracování předpisu.

Nesporným požadavkem na předpis, který je součástí vznikající operační doktriny AČR, je jeho kompatibilita se zásadami operační činnosti armád států NATO a zároveň respekto-

Obr. 1: Schéma systému činnosti vojsk

vání současného stavu a podmínek AČR. Proto při zkoumání systému činnosti vojsk bylo nutno přehodnotit jednotlivé kategorie (subsystémy), které v našich podmínkách měly strukturu rozdílnou od pojetí NATO. Návrh předpisu vychází ze struktury činnosti AČR znázorněné na obr. 1.

Ze schématu je zřejmé, že novou kategorií, která doposud nebyla definována samostatně, je *ochrana vojsk*. Systém *velení a řízení* je pojat jako kompromis mezi současnými možnostmi a cílovým stavem, který by měl být plně v souladu se systémem C^4I^2 (*command, control, communication, compatibility, intelligence, interoperability*). Subsystém *zabezpečení činnosti vojsk* respektuje požadavek integrace některých druhů zabezpečení do logistiky a vyčleňuje některé druhy činností, které ve skutečnosti nejsou zabezpečením (původní zpravodajské zabezpečení, OPZHN apod.). Jádrem činnosti vojsk je realizace opatření strategické obrany ČR, přičemž cíle strategické obrany nemusí být dosaženo pouze bojovou činností, jak to v podvědomí většiny z nás přezívá.

Systémová specifikace jednotlivých oblastí činnosti vojsk byla velmi obtížná a nutno poznamenat, že ji nepovažujeme za uspokojivě vyřešenou. Řešení vazeb mezi znázorněnými subsystémy tvoří obsahovou strukturu návrhu předpisu, i když jeho formální struktura má skladbu jinou.

Považujeme za účelné v další části našeho článku ukázat na některé nové pohledy, které odlišují obsah návrhu předpisu od předchozí teorie operačního umění a které nejsou vždy správně pochopeny.

■ ZÁKLADY OBRANNÉ OPERACE

Obranná operace je základním druhem operační činnosti svazů. Představuje souhrn paleb, manévřů, úderů a dalších činností vojsk vedených ve stanoveném prostoru obrany a čase, sladěných podle jednotného záměru náčelníka Generálního štábu - velitele AČR. Jejím cílem je odrazit útok protivníka, způsobit mu ztráty a nedopustit narušení územní celistvosti státu. V případě jeho narušení - udržet strategicky nebo operačně důležité prostory, objekty a čáry, uchovat vlastní síly a prostředky, získat čas potřebný pro mobilizační a operační rozvinutí zbývajících sil v hloubce státního území nebo přeskupení sil z jiných směrů a vytvořit tak podmínky pro provedení protiúderu k obnovení jeho územní celistvosti.

Z definice je zřejmé, že nejpodstatnější změna proti původnímu pojetí obranné operace spočívá ve zvýraznění obranného charakteru bojové činnosti na strategické úrovni a v jejím důsledném omezení na teritorium ČR.

Rozsah obranné operace je závislý na charakteru ohrožení ČR a na rozsahu vyčlenění sil a prostředků k eliminaci tohoto ohrožení. Obrannou operaci může vést samostatně armádní sbor nebo pravděpodobněji operační uskupení. **Operační uskupení** může představovat síly (prostředky) jednoho nebo (zpravidla) více armádních sborů, zálohy hlavního velení, vzdušných sil s jednotným velením a řízením.

V případě vklínění se protivníka do bojové sestavy vlastních vojsk po zastavení jeho útoku je ke splnění cíle obranné operace nutné provést protiúder. Protiúder je součástí obranné operace a je schopen zabezpečit strategický cíl - obnovit původní státní hranici. K provedení protiúderu se může v hloubce operační sestavy předem vytvářet **protiúderné uskupení**.

Ve struktuře prostoru obrany (obr. 2) operačního uskupení (armádního sboru) je použito několik nových pojmů, které se staly předmětem různých polemických diskusí. Jsou to

pojmy vymezující jednotlivé oblasti bojové činnosti (oblast blízkého boje, oblast boje v hloubce a další). Důvod jejich použití nespočívá pouze ve snaze zajistit pojmovou kompatibilitu s terminologií NATO. Závažnější skutečností je, že umožňují snáze řešit operační sestavu při manévrové formě obrany. Máme za to, že systém čar a pásem svádí spíše k pozičnímu pojetí obrany s předpokládaným frontálně vedeným útokem protivníka. Dnes se všeobecně uznává, že poziční model bojové činnosti, i když je stále řadě velitelů a štábních pracovníků bližší, je již překonán. Bude otázkou času i našeho společného důvtipu a dovedností rozpracovat a ověřit nutné způsoby předpokládaného vedení bojové činnosti podle konkrétních podmínek teritoria ČR a možností naší armády.

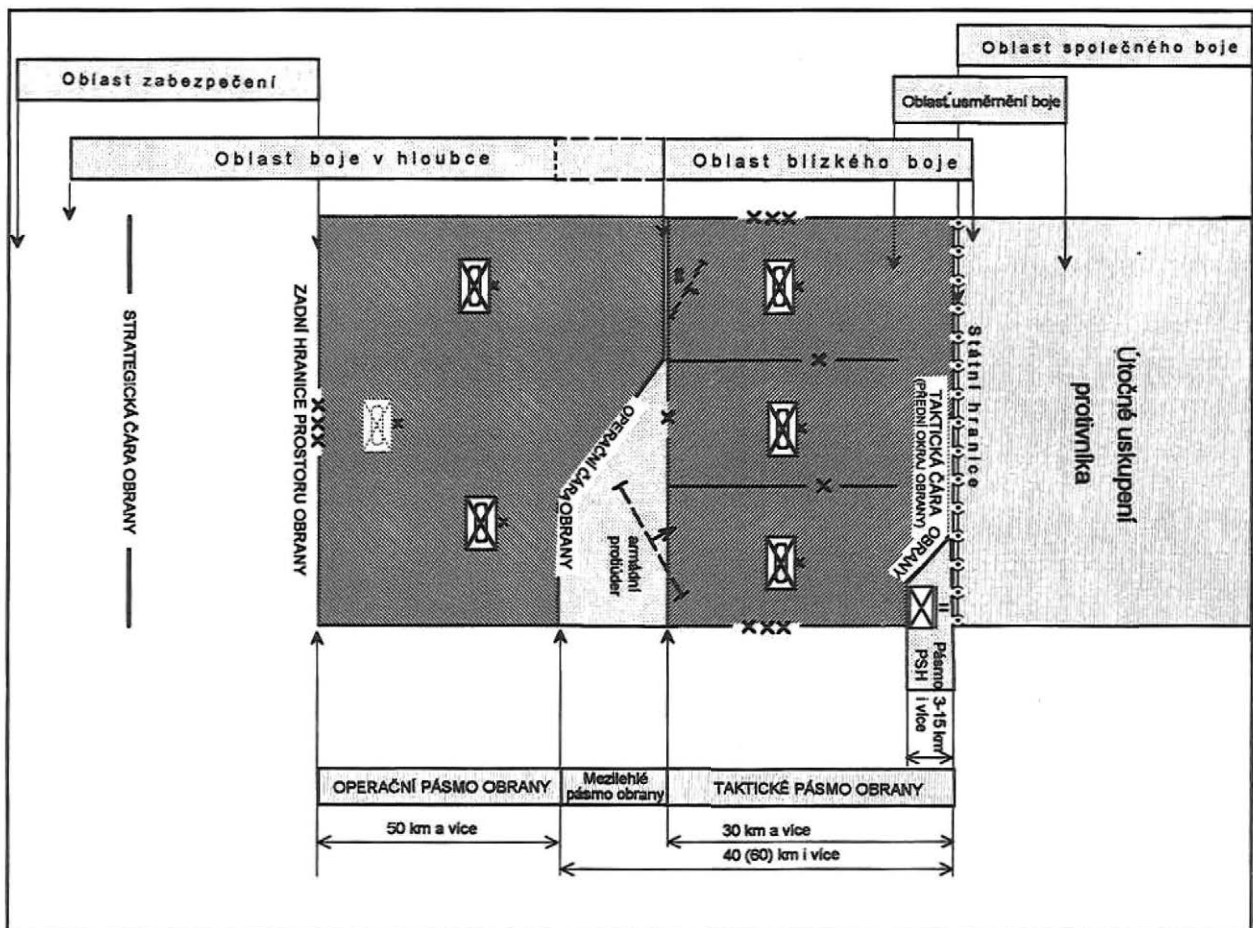
Členění struktury obrany do pásem a čar bude mít určité i nadále své opodstatnění. Je podrobně rozpracováno v návrhu operačního předpisu a zdá se, že je vcelku jednoznačně přijato.

Před zaujetím operační sestavy operačním uskupením (armádním sborem) může být částí vojsk zaujímáno pásmo **přikrytí státní hranice (PSH)**. Je chápáno jako jedna z důležitých forem odvrácení napadení. Tvoří souhrn opatření prováděných vojsky AČR v součinnosti s dalšími silami a prostředky ozbrojených sil i resortů ČR určených k zabezpečení obrany státní hranice v období krize a v některých případech i za války. Obecným cílem PSH je zabezpečit nedotknutelnost (neporušitelnost) státní hranice a státního území ČR na kterémkoliv směru a za jakékoliv situace. Je prováděno v příhraničním pásmu, zpravidla v prostorech odpovědností jednotlivých armádních sborů podle směrů ohrožení. Většinou se nejedná o jednorázová opatření, ale předpokládá se jejich postupný nárůst a vývoj podle konkrétní situace. Varianty vzniklé situace při vojenském ohrožení ČR vyžadují i různé varianty PSH. Pásmo PSH je možno vytvářet na směrech předpokládaného útoku protivníka (v případě vedení obranné operace se pásmo PSH zpravidla stává součástí operační sestavy), nebo na směrech, kde se rozhodný útok protivníka nepředpokládá. Bude účelné je budovat i po skončení konfliktu nebo krize k zamezení případného narušení státní hranice a navedení řádného hraničního režimu. Z obecného cíle PSH lze z uvedených skutečností vyvodit další dílčí a postupné cíle, které jsou rozdílné v různých variantách vojenského ohrožení ČR:

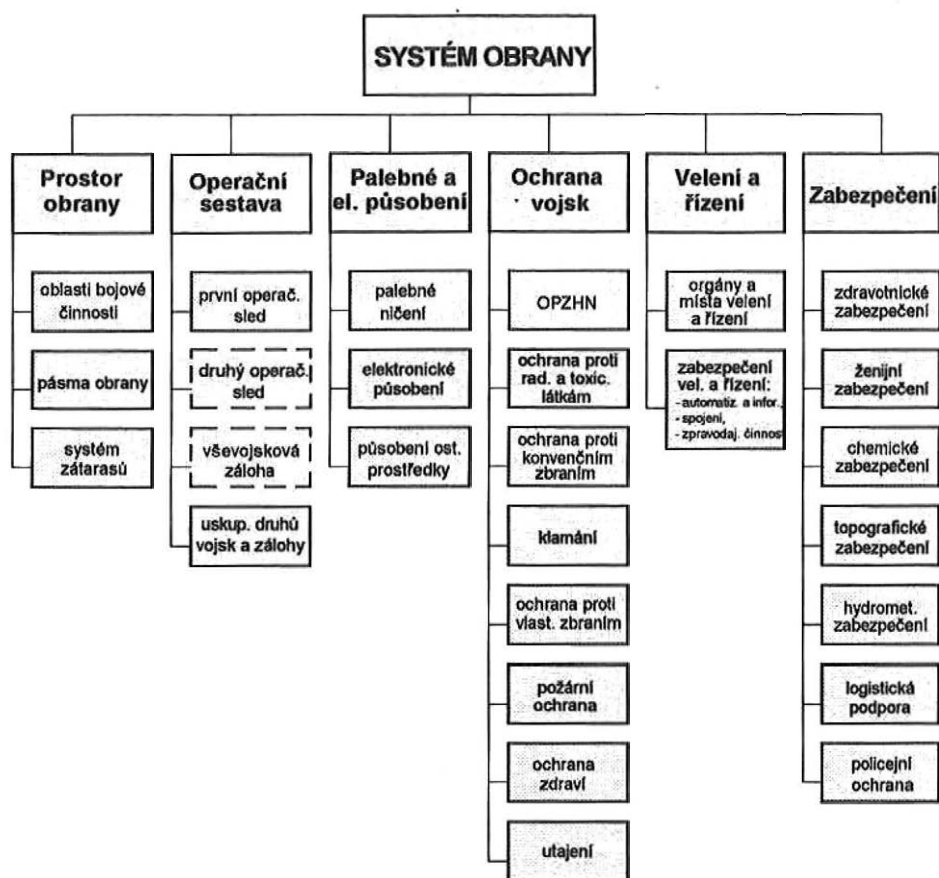
- odradit protivníka od porušování státní hranice, případně od zámyslu zahájit ozbrojený konflikt,
- vyloučit překvapení při zahájení útoku protivníka,
- zabezpečit nerušené rozvinutí hlavních sil AČR a zaujetí operační sestavy k provedení obranné operace,
- získat čas pro činnost vojsk v hloubce státního území.

Obranu je možné chápat jako proces nebo jako systém. Struktura systému obrany je uvedena na obr. 3.

Může se jevit, že vymezení jednotlivých podsystémů struktury obrany je samoúčelnou záležitostí. Například palebné a elektronické působení na protivníka je opatření, kterým se realizuje bojová činnost a je lhostejné, zda je druhem bojové činnosti, podsystémem obrany nebo je součástí jiného systému. Tento argument lze přizpůsobit. Je však známo, že zkoumání a poznávání jakéhokoliv systému vyžaduje přesně definovat jednotlivé prvky a vazby mezi nimi. Problém spočívá v dnes stěžejním úkolu - charakterizovat budoucí

Obr. 2: Schéma prostoru obrany operačního uskupení (armádního sboru) - varianta

Obr. 3: Systém obrany

předpokládáný ozbrojený konflikt. Snaží se o to vědecká pracoviště ve všech vyspělých státech a jen těžko lze rozhodnout, které řešení je správné.

Novým, u řady příslušníků armády doposud nepochopeným fenoménem, je **logistika**. Je určena k zabezpečení všech svazků, útvarů a zařízení AČR materiálem a vybranými službami. Tvoří ji systém složený z materiálního zabezpečení, služeb a vojenské dopravy. Svou funkci plní formou logistické podpory.

Logistická podpora svazu nebo operačního uskupení v obranné operaci je tvořena souhrnem velitelských, organizačních, materiálních a technických opatření, jejichž úkolem je zabezpečovat materiální a technické potřeby vojsk a je realizována v oblastech zahrnu-

jících materiální a technické zabezpečení, vojenskou dopravu, poskytování služeb a logistiku letectva. Je plánována a řízena štábem logistiky GŠ.

Náčelníci logistiky svazů nemají v přímé podřízenosti žádné logistické útvary a zařízení. Logistickým útvarům a zařízením velí přímo velitel velitelství logistiky.

■ PŘÍPRAVA OBRANNÉ OPERACE

Příprava obranné operace je tvořena komplexem činnosti (opatření) štábů a vojsk a opatřením mobilizační infrastruktury území státu před operačním použitím vojsk AČR v rámci obrany ČR. Příprava obranné operace zahrnuje:

- ▲ upřesnění a realizaci plánu mobilizačního rozvinutí vojsk,
- ▲ plánování a organizaci operace (zpracování plánu operace),
- ▲ přípravu vojsk k vedení operace,
- ▲ přípravu prostoru operace,
- ▲ vytvoření operačního uskupení a zaujetí operační sestavy,
- ▲ dosažení pohotovosti vojsk k plnění úkolů operace.

Z analýzy rizik a možného ohrožení ČR, jakož i ze současných možností odhalit předpokládanou činnost možného protivníka, lze vyvodit závěr, že **překvapivé zahájení ozbrojeného konfliktu (válek) jiným státem lze téměř vyloučit**. Na přípravu obranné operace bude tedy k dispozici pravděpodobně několik týdnů. To umožní splnit potřebná opatření s větším klidem - a tím i větší kvalitou.

Obranná operace je zpravidla součástí širšího souboru opatření v rámci strategické obrany ČR. Jedním ze základních cílů je demonstrovat odhodlanost k obraně a odradit tak protivníka od jeho agresivního záměru.

Relativně novým pojmem používaným v tomto období je **mobilizační infrastruktura**. Je jím chápán soubor opatření ekonomického a vojenského charakteru prováděných v míru, jejichž cílem je vytvořit na území ČR výhodné podmínky pro plnění úkolů ozbrojenými silami při zahájení války a v jejím průběhu. Na výstavbě a údržbě mobilizační infrastruktury se podílí vojenské i nevojenské organizace. AČR v rámci toho plní opatření **operační infrastruktury**, jako je výběr a dílčí příprava prostorů rozmístění a rozvinování vojsk, výběr a příprava os přesunů vojsk, výběr a příprava prostorů a objektů pro zařízení logistiky, vyhodnocování dalších možností teritoria (kapacit využitelných ve prospěch vojsk) při přípravě a vedení obranné operace a dále specifická opatření jednotlivých druhů vojsk.

Příprava prostoru obrany bude kromě aktivace operační infrastruktury závislá především na jeho ženijním budování. Již se nepoužívá pojmu pořadí prací, ale používají nové pojmy:

- ◆ budování ochranných staveb předem a
- ◆ dobudování.

Budování ochranných staveb předem se zahajuje na vybraných směrech, na jednotlivých postaveních, čarách, pásmech nebo prostorech obrany armádního sboru (operačního uskupení) zpravidla před zaujetím operační sestavy. Uskutečňuje se jako jedno z opatření k odvrácení napadení (demonstrační činnosti). Budují se zpravidla tyto obranné stavby:

- předhloubené úseky mělkých zákopů, sítí spojovacích zákopů, okopy pro spojovací techniku v prostorech obrany jednotek,

- příčná nebo mezilehlá postavení, palebné čáry, palebné léčky a čáry rozvinutí k protiztečím,
- stavební jámy pro ukrytí osob, pozorovatelné, pohotovostní úkryty a kryty pro štábní a spojovací vozidla na plánovaných místech velení.

Dobudování ochranných staveb v prostoru obrany provádějí ihned po zaujetí bojové sestavy všechny druhy vojsk organickými silami a prostředky s důrazem na taktické pásmo obrany. Rozsah prací při budování musí zabezpečit manévry bojové techniky a zvýšení ochrany osob a materiálu.

Splnění jednotlivých opatření přípravy operace je závislé na správném rozhodnutí velitele a optimálním velení a řízení vojsk. Proto je v návrhu operačního předpisu věnována velká pozornost činnosti velitele a štábu, formám a metodám jeho práce. Základní myšlenka vychází z požadavku vytvořit podmínky pro větší samostatnost a odpovědnost velitelů. Velitel (to platí pro všechny stupně velení) by měl řídit vojska, stát v čele svazu, a ne, jak to často bylo obvyklé v naší dosavadní praxi, věnovat většinu sil řízení příslušníků svého štábu a neustále schvalovat řadu dílčích opatření a dokumentů.

V návrhu předpisu je pasáž týkající se zásad činnosti velitele a štábu umístěna v příloze, čímž je vyjádřen její doporučující, nezávazný charakter. Je na veliteli (v řadě oblastí i na náčelníku štábu), aby podle konkrétních podmínek a situace upřesnil posloupnost a obsah jednotlivých činností, rozsah a obsah zpracovávané dokumentace. Vliv na to má i postupné zavádění technických prostředků automatizace velení a řízení do činnosti velitelů a štábů.

■ VEDENÍ OBRANNÉ OPERACE

V případě, že všechna realizovaná opatření vedoucí k odvrácení napadení (agrese, ozbrojeného konfliktu) byla neúčinná a protivník zahájil bezprostřední přípravu k napadení, vojska operačního uskupení (armádního sboru) na rozkaz náčelníka Generálního štábu AČR zahajují operaci. Předvídat možný scénář zahájení a dalšího průběhu takového konfliktu je téměř nemožné. Je řada názorů diskutujících možný charakter války (ozbrojeného konfliktu), podle kterých se nebude jednat o formy a metody bojové činnosti známé z 2. světové války nebo i z lokálních válek v posledním historickém období. Převládá názor, že se již nebude jednat o vedení lineární bojové činnosti se široce rozvinutými, čelně proti sobě stojícími uskupeními bojujícími ve vysokém tempu.

Návrh předpisu uvádí jeden z nejpravděpodobnějších způsobů operačního použití vojsk vedením *manévrové* a *poziční* obrany. Formy a metody vedení **poziční obrany** jsou podrobně rozpracovány a dostatečně podloženy praxí vojsk, velitelů i štábů, a proto se jimi nebudeme podrobněji zabývat.

Manévrová obrana je dynamickou formou obranné činnosti. Je charakteristická snahou vyhnout se přímému (jedinému) střetu se silným protivníkem, ve kterém by mohlo dojít ke zničení většiny vlastních sil, snahou soustředit vlastní síly a prostředky v rozhodující chvíli v rozhodujících prostorech.

Vedení manévrové obrany bude typické nelineární bojovou činností, působením protivníka do boků, týlů, využíváním léček, přepadů a dalších netypických forem boje. Rozhodujícím, na rozdíl od *hromadné* palby v poziční obraně, je *manévr* a *výběrová palba*. Manévr vojsky, palbou a zátarasy bude realizován podle předem připraveného variantního záměru

(v souladu s vývojem konkrétní situace) v rámci stanoveného prostoru obrany. Zaujímání prostorů obrany, zasazování vojsk do boje se bude zpravidla uskutečňovat z chodu. Obranná činnost se bude prolínat s útočnou činností a vedením střetného boje s omezenými silami a prostředky. Podstatou manévrové obrany je vedení postupných obranných bojů na předem připravených (vybraných) čarách, sladěných s vedením překvapivých a krátkých protiztečí. Nelze to však zaměňovat s vedením *boje na zdrženou*, který má jinou operační podstatu.

Manévrovou obranu povede zpravidla vševojsková brigáda, výjimečně prapor. Obranné čáry bude účelné tvořit jednotlivými prostory obrany praporu, příkrývajících nejdůležitější směry, přičemž počet obranných čar každého praporu může dosahovat 2 - 3. Bojovou sestavu je účelné členit do dvou sledů, přičemž jejich hodnota by měla být vyrovnaná; v některých případech může být dokonce druhý sled silnější a pohyblivější. Důležitým požadavkem je zabezpečení vysoké samostatnosti každého útvaru (jednotky), čehož se dosahuje decentrací sil a prostředků.

Příprava a vedení manévrové obrany není v našich podmínkách doposud prověřena, chybí praktické zkušenosti z cvičení a velitelských zaměstnání jak na taktickém, tak na operačním stupni velení. Doposud není k tomu vytvořena ani potřebná teorie dostatečně podložena kalkulacemi a modely. Je ještě řada otázek, které musí být zodpovězeny a rozpracovány.

Která se použije forma, kde a kdy, by měl rozhodnout velitel operačního uskupení (armádního sboru) a zejména velitel brigády. Předpis nemůže jednoznačně stanovovat „jak bojovat“. To by vedlo k šablonovitosti. Velitel by měl projevit potřebnou dávku iniciativy, která představuje schopnost předvídat činnost protivníka i vlastních vojsk a maximálně je rozvinout v příznivých podmínkách.

Současná obranná operace je chápána jako vševojsková, společná operace. To znamená, jako operace vedena vyčleněným uskupením pozemních, vzdušných sil a dalších samostatných složek AČR, provedena podle jednotného záměru NGŠ - velitele AČR a jako operace moderní, kde bude převládat iniciativa, pružnost, manévr, efektivní velení, řízení.

Nejaktivnější a nejrozhodnější způsob působení na protivníka, který se vklíní do obrany, je **protiúder**. O jeho úspěchu rozhoduje především vhodný okamžik zahájení. Provádí se s překvapením, při převaze sil a prostředků na plánovaném nebo jiném směru, jestliže protivník zasadil druhé sledy, má značné ztráty a vlastní síly prvního sledu odráží úspěšně útok protivníka. Jeho postup je téměř nebo zcela zastaven a včasné zasazení jeho záloh je nepravděpodobné. Protiúder provedou zpravidla síly a prostředky druhého sledu operačního uskupení (armádního sboru) za účasti a podpory svazků prvního sledu, které vedou bojovou činnost a ostatních sil a prostředků uskupení druhů vojsk a záloh. Nezbytným předpokladem je účinná podpora vyčleněného úsilí letectva, PVO, při splnění všech požadavků na logistickou podporu.

Jestliže protiúder bude řízen z úrovně Hlavního místa velení (generálního štábu) a zúčastní se ho síly a prostředky ze zálohy hlavního velení, bude se jednat o **armádní protiúder**.

V průběhu zpracování návrhu předpisu se vyskytly názory - rozpracovat a zavést **útočnou operaci**, která by byla schopna zajistit splnění cílů strategické obrany ČR. Je nesporné, že v případě proniknutí protivníka do hloubky území nelze bez útočné činnosti obnovit státní hranici. Vzhledem k rozsahu teritoria státního území i předpokládaným silám a prostředkům, které se zúčastní obranné operace a které má AČR k dispozici, se nakonec

prosadil názor, že *strategických cílů je v tomto případě možno dosáhnout provedením protiúderu*. V rámci něho povedou svazky a útvary útočnou bojovou činnost v plném rozsahu. Přesto je zřejmé, že problematika útočných forem bojové činnosti vyžaduje hlubší zpracování.

Bojová činnost je vedena optimálně sladěným manévrem a palbou. Zvýšené účinnosti zbraňových systémů i bojové účinnosti jednotek, útvarů, svazků a svazů je stále více dosahováno využíváním elektronických prostředků navádění, velení a řízení. Proto bylo nutno přehodnotit palebnou složku působení na protivníka, která musí být pojímána komplexně. Byl zaveden a definován termín **palebné a elektronické působení** na protivníka. Rozumí se jím cílevědomá činnost, vedená podle jednotného záměru velitele operačního uskupení (armádního sboru) prostředky pozemního vojska a vzdušných sil. Vyřazení protivníka z bojové činnosti a narušení funkce jeho elektronických systémů velení a řízení se provádí palebným ničením, elektronickým působením a působením ostatními prostředky.

I přes krátké období používání pojmu *palebné a elektronické působení* se ukazuje jeho opodstatněnost; zároveň se ukazuje i teoretická nepropracovanost celé této problematiky. Je zřejmé, že v konečné verzi předpisu bude muset být palebné a elektronické působení upraveno v souladu s pojetím NATO, ale i v souladu s možnostmi naší armády.

Velmi citlivou oblastí při vedení obranné operace jsou vazby mezi prostorem obrany operačního uskupení (armádního sboru) a ostatním teritoriem. Je téměř jisté, že protivník nebude působit pouze na bojující vojska, ale i na objekty v hloubce státního území. Jedná se o řadu zařízení, která se podílí na podpoře bojujících vojsk, ochraně obyvatelstva, činnosti ekonomiky státu, zabezpečení infrastruktury státního území i o administrativní a správní centra. Je povinností velitele armádního sboru zabezpečovat ochranu a obranu těchto objektů. Tento úkol je náročný, zejména v oblasti sladění úsilí velení a řízení silám a prostředkům operační sestavy a silám a prostředkům teritoria. I tato problematika je relativně málo zpracována a bude muset být v krátké době předmětem intenzivního zkoumání.

Probíhající transformace letectva a PVO AČR si vyžádala uskutečnit *změny jeho bojového a operačního použití*. K nejzásadnějším patří u protiletadlového raketového vojska přechod od poziční objektové obrany k obraně regionů se současnou obranou uskupení vojsk na operačním směru. V porovnání s minulostí jsou změněny možnosti vojenského letectva, především taktického a vrtulníkového, při vyčleňování úsilí k plnění jednotlivých úkolů podpory bojové činnosti svazků a útvarů pozemního vojska.

K velení a součinnosti je na místě velení operačního uskupení (armádního sboru), s cílem sladit vyčleňené úsilí pro přímou leteckou podporu a dosáhnout maximální pružnosti (využití bojové hodnoty) taktického letectva, umístěna *operační skupina sboru taktického letectva*. Operační skupina bude veliteli operačního uskupení (armádního sboru) navrhopvat optimální využití přiděleného úsilí a udržovat trvalý přehled o stavu a možnostech použití taktického a vrtulníkového letectva. S analogickým cílem je zde i *operační skupina sboru PVO*. U velitelů prvosledových mechanizovaných brigád budou rozmístěni *důstojníci bojového velení* (s dopravními a spojovacími prostředky) ke spojení s leteckými návodčími. U prvosledových praporů se budou nacházet *letečtí návodčí* ke spojení s bitevními letouny a vrtulníky, s úkolem navádět je při úderech na pozemní cíle nacházející se na předním okraji i v taktické hloubce.

* * *

Návrh předpisu „Příprava a vedení obranné operace“ je důležitým mezníkem v teorii operačního umění i praxi operačních štábů a vojsk. Měl by být základem pro další rozpracování v řadě oblastí, které nemohly být z důvodu krátkosti času i z hlediska složitosti vývoje bezpečnostní politiky ČR náležitě propracovány. Je základem pro tvorbu řady návazných vševojskových i odborných normativů.

Je zřejmé, že jsme pouze na začátku a že rozpracování mnohých otázek přinese nové pohledy, které mohou mít za následek přehodnocení řady ustanovení vydaného návrhu předpisu. Takto je i nutno se na něj dívat.